



Szilágyi Szilvia Sisso KELL IS RENDETLENKEDNI... interjú BODÓ VIKTORRAL

Bodó Viktort filmsztárként, illetve színészként ismerte meg a közönség, és mindenki meg volt győződve róla, hogy ő lesz a magyar Robert De Niro, ami persze nem kizárt, de rendező akart lenni, és egy ideje rendez, most pedig épp saját társulatot verbuvált. A szezon végén, júniusban mutatták be a MU-ban a Holt lelkek című darabot, a nyárra pedig a Szentivánéji álomból készítették egy radikális verziót.

A Szputnyik Hajózási Társaság Modern Színház- és Viselkedéskutató Intézet - Labor, ha jól tudom, az első önálló társulatod.

• Ad Hoc Csoport néven még főiskola előtt volt társulatunk, ez a csapat a szakközépiskolai, és gimnáziumi évek alatt állt össze és dolgozott.

Minden évben egy darabot próbáltunk iskolaidőn kívül, majd alatt is. Sokat melóztunk, és óriásiakat buktunk, de valahogy együtt maradtunk, a rengeteg munka és a közös kudarc összekovácsolt minket.

Volt egy időszak, amikor egy garzonban lakott majdnem az egész csapat, véletlenül, mint kiderült, a mostani dramaturg munkatársunk, Turai Tamás alatt egy emelettel - utólag is elnézést kérek a szomszédoktól a furcsa zajokért.

Utolsó előadásunk, az I. Erzsébet végre sikeres is volt. A Merlin Színházban játszottuk, Jordán Tamás adott helyet és lehetőséget nekünk. Akkor már éjjel is próbáltunk, nem volt lehetetlen semmi. Mára az Ad Hoc tagjai impozáns listát adnak ki: Dekány Edit táncos, Kunert Péter zeneszerző, Gigor (Galambos) Attila, aki filmrendező lett, Vajda Róbert, akinek saját társulata van, Sárosdy Lilla színésznő (Krétakör), Vinnai András író-színpadí szerző, akinek darabjai a Katonában, az Új Színházban, Németországban is mennek, de remek színész is. Schönberger Adam - Sirály-Volt Fesztivál kultuszervező és a TÁP Színház egyik főembere, Máthé Zsolt és Baróti Lajos az Örkény Színház tagja és a TÁP Színház másik-egyik főembere, illetve a népszerű, és rendkívül gyors vers-és dalszövegíró - ők ketten egyben a Zusaman formáció alapítói, és frontemberei. Herbai Máté jött mindig, ha kamerakezelésről és fura rövidfilmek készítéséről volt szó, őt is tekinthetjük az Ad Hoc tagjának, operatőr akart lenni: az is volt, az is lett. Gigor Attilával együtt csinálták a Nyomozó című legendás hírű, nagyszerű filmet. Jó érzés hallani, látni, hogy így külön, és egyénileg azóta is, mindenki dolgozik, és sikereket ér el.

Akkor a második önálló társulatodról kérdezek. Rezidenciátok a MU Színház, egy - elsősorban - kortárástánc befogadó hely. Miért pont oda mentetek? Hogyan verbuválódtok a társulat és kikből áll? A repertoáron lévő eddigi két előadással és a társulat munkájával elégedett vagy-e?

• Eljött az ideje a társulatkeresésnek. Szándékosan nem társulatalapítást mondom. Először a hely lett meg. Helyet kerestem először, gondoltam kibérek egy raktárhelyiséget. Vicei Zsolt tudta ezt. Sokat beszélünk vele arról, hogy kéne csinálni egy helyet, ahol értelmes dolgok történnek, voltak még néhányan, akiket azonnal lehetett hívni, hogy helyzet van, csináljuk. Szóval Vicei hozott össze Leszták Tiborral a MU művészeti vezetőjével, aki megmutatta a színház egyik épületrészét: ez egy különálló szárny: próbaterem, egy kis társalgó-iroda-vizesblokk és sok-sok ablak. Azt mondta, ha elkezdünk itt dolgozni, hosszú távon gondolkodhatunk közösen, a MU Színház állja a rezsit, és nem kell bérleti díjat fizetni, viszont szabadon alkothatunk. Ha pedig úgy alakul, a lenti színházteremben is gondolkodhatunk előadásonként. Ez több mint segítség: komoly kapcsolódás egy alakuló tervez, ez ugyanis megalapozza a jövőnket, és ha legalább még öt-hat ilyen intézmény, illetve ilyen gondolkodású vezető lenne, akkor több esély nyílna a független kezdeményezések kialakulására.

Ehhez jött még néhány olyan külföldi partner, akik szívesen dolgoznak velünk együtt, majd kezdődött a hazai terep felmérése. Milyen pályázatok vannak, milyen alpból lehet támogatást kérni működésre és produkciókra, fejlesztésre, kutatásra, képzésre? Milyen közös produkciós lehetőségek vannak? Kellett még Fekete Ágnes asszisztens, aki éjjelét-nappalát azzal töltötte, hogy pályázatokat keresett-írt, szervezte velem a csapatot, és egy évadtervet: sok pályázatot kellett egyszerre megírni, elég kemény munka, nagyon élvezetes. Kellett hozzá, hogy többen megértsék: ez most egy befektetés. A színészek, akikkel a Holt lelkekben dolgoztam, ingyen próbáltak négy hónapig, 10-től 2-ig, 6-tól 10-ig - tehát, mint rendesen. Összeraktuk az irodát, tényleg fel akarjuk építeni a semmiből a Szputnyikot. Az első támogatásunkat a Színházi Dolgozók Szakszervezetétől kaptuk, és nagyon jól jött, mert már elég sok csekk összegyűlt. Aztán kiderült, hogy sokan vannak, akik ha látják, hogy igazi munka folyik valahol, akkor az úgy mellé állnak és segítenek.

Mi a Szputnyik munkamódszere? Mit hoztál az előző társulatokból, és mi az, amit szívesen elhagysz?

Hogyan született az eddigi két előadás?

• A Krétakörnél és a Katonánál a lényeg ugyanaz volt. Dolgozni kell, akkor lesz valami. A Krétakörnél olyan elszántságról volt szó, hogy nem lehetett kérdés: tolni kell, ott is az volt a lényeg, hogy olyan előadásokat kell csinálni, amiben velünk is és a nézőkkel is történik valami lényeges, a Katonában nemkülönben. Mindezt azt nyilatkoztad, hogy rendező akarsz lenni inkább, mint színész. Nyíregyháza és a Szputnyik végül is erről szól. A helyeden érzed magad?

• Igen. A színészettel, amennyire szeretem, annyi bajom is van, mármint az enyémmel. Valahogy így alakult, most ez van, nem tudok állást foglalni a dologgal kapcsolatban, én is vizsgálom ezt a kérdést.

Amikor a Jadviga párnájában láttalak, azt gondoltam, hogy filmsztár leszel és lettél is nagyon hamar. Filmsztárnak jó vagy, miért akartad mégis a színházat, sőt a rendezést annyira? Az Overnight után megszakítottad a filmcsillag-vonalat?

• A filmsztársággal járó dolgok nekem nem jöttek be: "Nézd! Ott megy az a színész"... például a különböző magazinokba elmenni és ott egy olyan ruhában fotózni, amit rám adtak, kisminkelve, mert a film promójának ez jót tesz - ez nem az én világom. Forgatáson 2-3 órát várni, hogy végre dolgozni lehessen. Az Overnight más volt, váratlan volt Török Feri ötlete hogy én játszom, kérdeztem, hogy nem gáz hogy meghíztam? Nem, dehog, kit érdekel egy Don Juan?



Ez tetszett. Előtte eltelt néhány év és nagyon kíváncsi voltam, mit tanultam azóta, mit felejtettem el. Teljesen megbíztam Török Feriben, anélkül nem is lehet filmezni.

Nem akartam pattogni az ötletekkel, figyeltem magam, hogyan reagálok azokra a dolgokra, amik miatt kiszálltam. Nagyon furcsa volt. Érdekes volt.

Szeretem a filmet, a filmezést, mindig lehet tanulni valamit, de amikor érkeztek a színészek a forgatásra, mindig olyan furán éreztem magam, volt, akivel éppen próbáltunk a színházban valamit. . .

Szerinted, mi jellemzi ma Magyarországon a színházi társadalmat? Milyen a színházpolitika? Van-e olyan színházi projekt, amit megfelelőnek találsz és - mivel sokat dolgozol külföldön - talán megkérdezhetem, hogy összehasonlíthatók-e az európai állapotokkal az itteniek?

• Nem tudok sok jellemzőt mondani, nem nagyon foglalkoztam eddig a színházi társadalommal. Meglehetősen vegyes társaságról beszélünk, vegyes színvonallal.

A szokásos általánosságokat kerülném, hogy nem tudja összefogni, képviselni magát kellőképpen, nyitni a közös produkciókra és az új dolgokra. Kisebb formációk össze tudnak fogni, és segíteni egymáson, vannak csapatok, akik dolgoznak, vannak, akik csak akarnak dolgozni, aztán szétesnek. Vannak, akik arra tették fel az idejüket, hogy mások alkothassanak normális körülmények között, jó lenne, ha belőlük nagyon sok lenne, becslöm a munkájukat. Aztán vannak, akik keresik még, hogy mit is csináljanak, ami még nem volt, meg akadnak üzletemberek, akik a szórakoztatóipar oldaláról közelítik meg a színházat, és léteznek kísérletező, a közönséggel nem törődő alkotók, akik az újat keresik, és nem kiszolgálói akarnak lenni a közönségnek, hanem vitapartnerei és mozgatói.

Az európai állapotokról is csak szerényen tudok fogalmazni; néhány külföldi munka és vendégszolgálat még nem jelenti azt, hogy rálátok az európai helyzetre.

Egy biztos: nagy részében nem igazán lehet összehasonlítani, nem csak a pénz miatt - de egyszerűen nyitottabbak a befogadók, és a színházak bátrabbak, de olyat is

láttam, ahol rettentően sznobok. Viszont valami itt jobb. Itt még nincs mindenre kitalálva valami színházellenes színházi szabály, kint sok olyan előírás van, amítől egyszerűen bizonyos elképzeléseket nem lehet megvalósítani. Az életszínvonal meghatározó erő, ki tudja fizetni az alkotót, hogy csak az aktuális munkájára koncentráljon, és ne még három másikra egyszerre. Nyugodtan lehet dolgozni jó szakemberekkel, nem nagyon mondják azt, hogy nem lehet (kivéve a hülye szabályokat) de általában pontosan jelennek meg, és elvégzik a munkát nagyon szépen. Szeretnek dolgozni, azért ez nálunk még hibázik, itt a panaszkodás, az "az a baj... azért nem jó" kezdetű mondatok gyakoriak. A németeknél jó előre meg kell mindent mondani, leadni a terveket. Ahol én dolgoztam, sikerült megértetnem a stábbal, hogy a bemutatóig dolgozni fogunk, ez szokatlan volt, de általában sikerült végigharcolni, és jól jöttünk ki belőle. Ezért is fontos, hogy nyissunk és keressük az együttműködési lehetőséget; van mit tanulnunk egymástól.

Az idei POSZT után elterjedt, hogy te balhész vagy. Ez igaz?

• Mit jelent az, hogy "balhész"? Szerintem egyébként szakmán belül ez már a POSZT előtt elterjedt. Gimnázium óta voltak mindenféle balhék, ott kifejezetten a balhé érdekelt, azt hiszem, a színház is azért kezdett érdekelni, mert lehet, sőt kell is rendetlenkedni. Voltak balhék, viccesek, kevésbé viccesek, meg nagyon nem viccesek, és nem balhék, csak az a hír ment el, vagy balhék, de nem a balhé híre ment el. Volt olyan is, amit nem bánok. Volt, amikor a szórakoztatás vagy szórakozás volt a cél, és volt, amikor nem volt cél, értelmetlen volt, és fölösleges, és nagyon szégyelltem magam utána. Sajnos, riasztó eseményekről is beszélhetünk, jó lenne, ha nem történtek volna meg, de megtörténtek. Életmódot kellett váltanom. Van valami roham, amivel azóta orvosi segítséggel foglalkozom: epilepsziához hasonló, eszméletvesztéssel járó roham, amit a nem alvás, és az alkohol válthat ki, hát ezeket vagy mellőzöm, vagy minimalizálom. 30 éves lettem, megpróbálok felnőni. Mostanában valahogy le is csillapodtam. Ki vagyok békülve magammal, szeretem a környezetem, és amivel az időmet töltöm.